

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸਨਮਾਨ

(1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 5:1-6:2)

“ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਭੀ ਹੁਕਮ ਕਰ ਭਈ ਓਹ [ਵਿਧਵਾਵਾਂ] ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੋਣ”
(1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 5:7)।

ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3), ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੱਚੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾਲ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4) ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਵਿਚ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਵਧੇਗੀ। ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਮੰਡਲੀਆਂ ਲਈ ਅਗਲੀ ਪਰੀਖਿਆ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਬਿਲਕੁਲ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:41, 47; 5:14; 6:1)। ਪਰ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਉਣ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਬੁੜਬੁੜਾਹਟ ਹੋਣ ਲੱਗੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:46, 47; 6:1-5)। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਹੀ ਅਸਰ ਪਿਆ।

ਅਜਿਹੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਅਤੇ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਭਾਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 5:1-6:2 ਵਿਚ ਸਿਆਣਪ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸੀਆਂ। ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਫ਼ਰਕ (5:1, 2) ਅਤੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਾਸ ਲੋੜਾਂ (5:3-16) ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਿਆਂ (5:23) ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਗਾਹਬਾਨਾਂ (ਐਲਡਰਾਂ) ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ (5:17-25)। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਗ਼ੁਲਾਮ-ਮਾਲਕ ਵਰਗੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਦਿੱਕਤਾਂ ਲਈ ਮਸੀਹੀ ਨਿਯਮ ਦਿੱਤੇ (6:1, 2)।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਮੰਡਲੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੇਹ ਵਿਚ ਇੰਜੀਲ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਲੋਕ ਅੱਜ ਪੌਲੁਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਘੱਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਾਠ 14: ਹਰ ਯੁੱਗ ਲਈ ਸਨਮਾਨ (5:1, 2)

ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਪੁਕਾਰ (ਆਇਤਾਂ 1, 2)

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਆਖਦਿਆਂ ਕਿ “ਕਿਸੇ ਬੁੱਢੇ ਨੂੰ ਨਾ ਝਿੜਕੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗਰ ਸਮਝਾਈਂ” ਅਤੇ ਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗਰ। ਅਤੇ ਬੁੱਢੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਵਾਂਗਰ ਅਤੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ

ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਨਾਲ ਭੈਣਾਂ ਵਾਂਗਰ ...' ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ (5:1, 2) ਖੁਦਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਪੌਲਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ ਅੱਜ ਵੀ ਕੁਝ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਜਵਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਬੇਲੋੜਾ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।² ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹਰ ਗੱਲ ਵਿਚ ਸਹੀ ਹੀ ਹੋਣ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੌਲਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਹਰ ਥਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਵਿਹਾਰਕ ਹਨ।

ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲਸ ਨੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਂਪ ਲਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ 'ਕਿਸੇ ਬੁੱਢੇ ਨੂੰ ਨਾ ਝਿੜਕ³।' ਜੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਭਾਈ ਗ਼ਲਤੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਪੌਲਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝਿੜਕਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਜਵਾਨ ਬੰਦੇ ਲਈ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਸੀਹੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਝਿੜਕਣਾ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤੀ ਕਰਨ ਤੇ 'ਕੁੱਟਣਾ' ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਗ਼ਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਝਿੜਕਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਪੌਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਪਿਤਾ ਵਾਂਗਰ ਸਮਝਾਵੀਂ।'⁴

ਜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗ ਸਮਝਾ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਬੰਧ ਸਮਾਜ ਲਈ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।⁵ ਜੇ ਜਵਾਨ ਲੋਕ ਦੂਜੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਈਆਂ ਵਾਂਗ ਸਮਝਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੁਲਹ-ਸਲਾਮਤੀ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲੇਗੀ।

ਜਵਾਨ ਆਦਮੀ (ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਜਵਾਨ ਪ੍ਰਚਾਰਕ) ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਬੰਧ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।⁶

ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਦਾਅਵੇ 'ਚੋਂ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਜਨਾਨਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਦੇ ਕਦੇ ਇਹ ਕੰਮ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਰ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਆਣੇ ਪੁੱਤਰ ਵਾਂਗ ਗ਼ਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਵਾਂਗ ਪੇਸ਼ ਆਵੇ! ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਗ਼ਲਤੀ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਬੜੀ ਹਲੀਮੀ, ਸਾਫ਼ਦਿਲੀ, ਦਿਆ, ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਬੁੱਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ! ਗ਼ਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਦਾ ਮਨ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।⁷

ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਭ ਸੁਝਾਅ ਅੱਜ ਦੇ ਜਵਾਨ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੱਬਾ ਨਾ ਲੱਗੇ। ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਰ (ਆਇਤ 2)

ਪੌਲਸ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤਿਮੋਥਿਉਸ 'ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਨਾਲ'⁸ (5:2) ਇਹ

ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰੇ। ਜਵਾਨ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਹੀ (ਖਾਸ ਕਰਕੇ ‘ਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸੇਵਕਾਈ’ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ) ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਮੀਲ ਹੋਰ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਚਾਲ ਚੱਲਣ, ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬਦਨਾਮੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਰਹੇ।⁹

ਇਕ ਹੋਰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ (ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਦੇ) ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਗ਼ਲਤੀ ਸੁਧਾਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਲਾਤੀਆਂ 6:1 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ‘‘ਹੇ ਭਰਾਵੇ, ਜੇ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿਚ ਫੜਿਆ ਵੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਜਿਹੜੇ ਆਤਮਿਕ ਹੋ ਅਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨਰਮਾਈ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰੋ ਅਤੇ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਮਤੇ ਤੂੰ ਪਰਤਾਵੇ ਵਿਚ ਪਵੇ।’’ ਇਸ ਲਈ ਪੌਲਸ ਨੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਭਾਵ ਪਾਪ ਰਹਿਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਪਾਠ 15: ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਨਮਾਨ (5:3-16)

ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਆਦਰ’’¹⁰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (5:3)। ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਹੋਣਾ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਜਾਂ ਸਾਨੂੰ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।’’ ਅਸਲ ‘ਚ ਇਕੱਲ੍ਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕੌਣ ਕਰੇ? (ਆਇਤਾਂ 4, 16)

ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੀ ਫ਼ਿਕਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਭਾਵ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਹਰਿਆਂ ਪੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ (5:4)। ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਹਰੇ ਪੋਤ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਧਵਾ ਲਈ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਆਦਰ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਆਪਣੇ ਸੁਰਗੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਭੈਅ ਭਰੇ ਸਨਮਾਨ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਵਿਧਵਾ ਹੋਈਆਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਾਡਾ ਮਨ ‘‘ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ’’¹¹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਹੀ ਮਨ ਕੁਝ ਖਰਚੇਗਾ। ਖ਼ਦਾ ਨੂੰ ਇਹ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ਦਾ ਦੇ ਲੋਕ ‘‘ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਪਿਓ ਆਦਿ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਮੌੜਨ।’’¹² ਇਸ ਹੱਕ ਵਿਚ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਦੋਵੇਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇ ਨੇ ਤਿੰਨ ਢੰਗ ਦੱਸੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

... ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿ ਜੇ ਕੁਝ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਹੈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਲਿਆ ਪੋਸਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣਾ

ਕਰਜ਼ਾ ਚੁਕਾਉਣਾ ਹੈ; ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ, ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ; ਫੇਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਮਹਿਨਤ ਲਈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਦੇ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ, ਜਦ ਉਹ ਬੁੱਢੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਲੋੜ ਹੈ।¹³

ਖਰਚ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਦਾ ਬੜਾ ਮਹੱਤਵ ਹੈ: ‘ਇਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਕਬੂਲੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਹੈ।’ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਗੱਲ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇਮਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਲਈ ਖਾਸ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਹਨ।¹⁴ ਕਿਸੇ ਵਿਧਵਾ ਨਾਲ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਢੰਗ ਮੁਤਾਬਕ ਸਲੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਦੀ ਹਮਾਇਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਫਿਕਰ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਕ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਈਵਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮਾਂ-ਪਿਓ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਦਦ ਵਿਚ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਦਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨੂੰ ਬੱਚਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਵੇਂ ਹੀ ਵਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਿਆਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋੜ ਵੇਲੇ ਮਿਲੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਲੋੜ ਵੇਲੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਵਾਪਿਸ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਆਰ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਹੀ ਮੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।¹⁵

1 ਯੂਹੰਨਾ 4:8 ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ‘ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ’ (ਆਇਤਾਂ 19-21 ਵੀ ਵੇਖੋ)। ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਜਾਂ ਸਮੁਦਾਇਕ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਖੁਦਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਚੱਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪੌਲਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਿਹੜੀਆਂ ‘ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਧਵਾ’ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਇਕੱਲੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪੌਲਸ ਨੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਇਕ ਤਰੀਕਾ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਯੋਗ ਔਰਤ ਰਾਹੀਂ (5:16) ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਲੀਸੀਆ ਤੇ ‘ਭਾਰ’ ਨਾ ਪਵੇ। ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਗ਼ੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਕਰਕੇ ਦਬਾਅ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੰਗਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਬੇਕਾਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। 2 ਥੋਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 3:7-10 ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਮਸੀਹੀ ਮਨ ਬਾਰੇ ਇਹੀ ਸਬਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ‘ਕਲੀਸੀਆ ਤੇ

ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣ’ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? (ਆਇਤ 5)

ਆਪਣੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਮਹਾਨ ਸਬਕ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਵਿਧਵਾ ਦਾ ‘‘ਕੋਈ ਨਹੀਂ’’¹⁶ ਹੋਣ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ‘‘ਖੁਦਾ ਤੇ’’ ਉਮੀਦ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:32; ਕੁਲੋਸੀਆਂ 3: 1-4; 1 ਪਤਰਸ 5:6, 7) ਅਤੇ ਬੇਨਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁਆਵਾਂ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 2: 1)। ਜਦ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਿਸੇ ਲੋੜ ਦਾ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦਾ ਕੋਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਉਹ ‘‘ਰਾਤ ਦਿਨ’’ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਹਲਾਤ ਦੇ ਕਾਰਣ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਮਿਲਣਾ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਸੰਪਰਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? (ਆਇਤ 6, 7)

ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਭੋਗ-ਵਿਲਾਸ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ‘‘ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਹੱਥ ਧੋਣ’’ ਲਈ ਜਨੂਨੀ ਦਬਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ¹⁷ (5:6)। ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਖਾਹਿਸ਼ ਦੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿ ਕੇ, ਜੀਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਘੱਟ ਖਾ ਕੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਕਤ ਖਾਣਾ ਛੱਡ ਕੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਅਨੰਦ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਐਸ਼ ਵਾਲੇ ਪਲ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ (ਜਿਵੇਂ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕ ਮਜ਼ੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ) ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਬੰਧਨਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਛਲਾਵੇ ਵਿਚ ਆਉਣ ਜਾਂ ਇਕੱਲੇਪਣ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ‘‘ਗੁਲਛੱਰੇ ਉਡਾਉਂਦੀ ਹੈ’’ ਕਹਿ ਕੇ ਛੋਟਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਬੂਰ 73:2-28 ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਸੋਚ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਇਤ 17 ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਗੱਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਲਾਤ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਨਾਪ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬੜੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਰਾਹ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਛਤਾਵਾ ਨਹੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮਿਲੀ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਗੁਲਛੱਰੇ ਉਡਾਉਣ ਵਾਲੀ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਜਾਂ ਉਹਦੀਆਂ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣ ਭਾਵ ਪਾਪ ਭਰੇ ਅਨੰਦ ਨਾਲ ਉਹ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀ ਹੀ ਮਰ ਜਾਵੇਗੀ।

ਹਰ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਪੌਲੁਸ ਦੀਆਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹੁਕਮ (ASV) ਹਨ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ‘‘ਸਿਫਾਰਿਸ਼’’ ਕੀਤੀ। ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਦਾ ਚੰਗਾ ਫਲ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਲੋਕ ‘‘ਨਿਰਦੋਸ਼’’ (ਯੂ.: *anepileptos*; 5: 7) ਹਨ।

ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿਤਾਵਨੀ (ਆਇਤ 8)

ਫਿਰ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਚਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ: ‘ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਆਪਣਿਆਂ ਲਈ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਣੇ ਲਈ ਅੱਗੋਂ ਹੀ ਤਰੱਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਹਚਾ ਤੋਂ ਬੇਮੁੱਖ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬੇਪਰਤੀਤੇ ਨਾਲੋਂ ਭੀ ਬੁਰਾ ਹੈ’ (5:8)।

ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬੜੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਹੀ ਲੋੜਾਂ (ਉਹ ਨੈਤਿਕ, ਰੂਹਾਨੀ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਹੋਣ) ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਮੁੱਕਣਾ ਹੈ। ਮੇਰਵਿਨ ਆਰ. ਵਿੰਸੈਂਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਨਿਹਚਾ ਤੋਂ ਬੇਮੁੱਖ ਹੋਇਆ’ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਥੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 2: 13 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਜੋੜਿਆ: ‘ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਮਲ ਅਤੇ ਫਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਮਸੀਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਾਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਮਲੀ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ‘ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੁਦਰਤੀ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ’ (ਬੈਂਜਲ)।¹⁸ ਵਿੰਸੈਂਟ ਨੇ ਯਾਕੂਬ 2: 14-17 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: ‘‘ਹੇ ਮੇਰੇ ਭਰਾਵੇ, ਜੇ ਕੋਈ ਆਖੇ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨਿਹਚਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਅਮਲ ਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਲਾਭ ਹੋਇਆ?... ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਹਚਾ ਜੇ ਅਮਲ ਸਹਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਮੋਢੀ ਹੋਈ ਹੈ’’ (ਮਰਕੁਸ 7: 10-13 ਵੀ ਵੇਖੋ)। ਬਾਈਬਲ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਆਚਰਣ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਮਾੜਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸਾ ਆਦਮੀ ਜਿਸ ਮਸੀਹ ਦੇ ਮਗਰ ਚੱਲਣਾ ਵਿਖਾਏ ਬਗ਼ੈਰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਤੇ ਚੱਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭ ਲਈ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਲਈ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5: 14, 15; 1 ਪਤਰਸ 2:21-24)।

ਕਲੀਸੀਆ ਵੱਲੋਂ ਵਿਧਵਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ (ਆਇਤਾਂ 9, 10)

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ‘ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਧਵਾ’ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੱਸੀ (5:3, 4, 16) ਤਾਂ ਜੋ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਧਵਾ ਕਦੋਂ ‘ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ’।¹⁹ (5:9) ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਠਹਿਰਣ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਵਿੰਸੈਂਟ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਮੁਤਾਬਕ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਸ ਜਮਾਤ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਮਿਲਣੀ ਸੀ।²⁰ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਲੋੜ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 6: 1-3)। ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਦਾ ਨਾਂਅ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ! ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਓਸੇ ਔਰਤ ਦਾ ਨਾਂਅ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ! ਪਰ ਹੁਣ ਇਕੱਲ੍ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਐਨੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ

ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ (5:9)। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਜਿਸ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵੱਲੋਂ ਮਦਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਾਨ ਵਧ ਜਾਵੇ (5:10)।¹

ਉਸ ਨੇ ਘਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣਾ ਪੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ‘‘ਅਜਨਬੀਆਂ ਦੀ ਪਰਾਹੁਣਚਾਰੀ’’ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13:2; 1 ਪਤਰਸ 4:9)। ‘‘ਸਿਤਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਧੋਵੋ’’ ਹੋਣ (ਭਾਵ ਭਲਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਨਾ ਕਿ ਯੂਹੰਨਾ 13:3-15 ਮੁਤਾਬਕ ਰਵਾਇਤ ਪੂਰੀ), ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੁਖੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ (ਮੱਤੀ 25:36)। ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਸ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨੇਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਵੇ। ‘‘ਹਰੇਕ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗੀ ਰਹੀ²² ਹੋਵੇ।’’ ਅਜਿਹੀ ਭੈਣ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ, ਆਪਣਾ ਅਸਰ ਜ਼ਰੂਰ ਛੱਡੇਗੀ।

ਜਵਾਨ ਵਿਧਵਾ ਠੋਕਰ ਖਾ ਕੇ ਤਿੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਆਇਤਾਂ 11-13)

ਜਵਾਨ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪ ਵਿਚ ਪੈਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਪੌਲਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵਿਚ ਝਾਤ ਮਾਰਨ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਸਮਝ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਆਮ ਸਮਝ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ।

ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਭੈਣ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਖੁੱਸ ਜਾਣ ਨਾਲ ਉਹਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਾਥੀ ਖੁੱਸ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜ ਵੇਲੇ ‘‘ਮਦਦਗਾਰ’’ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜੀ ਦਿੱਕਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

1. ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਮਸੀਹ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
2. ਉਹ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।
3. ਆਪਣੇ ਲੜਖੜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਡਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਖ਼ਦਾ ਤੋਂ ਲੁਕਣ ਲੱਗੇ-ਉਤਪਤ 3:8)।
4. ਦਿਮਾਗੀ ਅਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਥਕਾਵਟ ਨਾਲ ਉਹ ਆਲਸੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।
5. ਭਾਈਆਂ ਵੱਲੋਂ (ਉਸ ਦੇ ਦੁੱਖ ਕਰਕੇ) ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਰੱਖਣ ਤੇ ‘‘ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ’’ ਉਹ ਇਕੱਲੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਉਸ ਤੇ ਬੋਝ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਲੀਸੀਆ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਪੌਲਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਲੀ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਚੌਕਸ ਕੀਤਾ। ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਚੰਗੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਪਾਪ ਵਿਚ ਫਸਣ ਤੋਂ ਬਚਣ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਛੇ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਕ ਜਵਾਨ ਵਿਧਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ:

1. ਉਹ ‘‘ਗੁਲਫ਼ੌਰੇ ਉਡਾਉਣ’’²³ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ (5:11)। ਮਸੀਹੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ‘‘ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ’’ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ।

2. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੇ ‘ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਨਿਹਚਾ²⁴ ਤਿਆਗ’ ਦਿੱਤੀ ਸੀ²⁵ (5:12)। ਜਵਾਨ ਵਿਧਵਾ ਆਪਣੀ ਖੁਦਾਈ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ‘ਨਕਾਰ’ (ASV) ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਉਹ ਇਹ ਤਰਕ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਐਨੀ ਬੇਦਰਦੀ ਨਾਲ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਨੇਮ ਤੋੜ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

3. ਉਹ ‘ਆਲਸੀ’ (5:13) ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਗਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

4. ਉਹ ਘਰ ਘਰ ‘ਫਿਰਨ’ ਲਗਦੀ ਹੈ।²⁶ ਉਹ ਇਕੱਲ੍ਹੀ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਘੁੰਮਣ ਅਤੇ ਚੱਕਰ ਕੱਟਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਇਕ ਨਾ ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਥਾਂ ਤੇ ਲਿਜਾਂਦੀ ਹੈ! ਉਹ ਦਿਸ਼ਾਹੀਣ ਕੰਮਾਂ ਜਾਂ ਅਵਾਰਾ ਘੁੰਮਣ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

5. ਉਹ ‘ਬੁੜਬੁੜ’²⁷ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਧ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ: ‘ਜੇ ਮੈਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਜੇ ਤੂੰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈਂ ਮੈਂ ਉਸ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਕੱਢ ਹੀ ਦਿਆਂਗਾ।’ ਇਹ ਉਸਦਾ ਦੁੱਖ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਖੁਸ਼ਦਿਲ ਮੁਖੌਟਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਤੌਬਾ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਬੇਕਾਰ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਉਸ ਦੇ ਇਹ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਐਲਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਗੇ।

6. ਉਹ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਖੁਦਾਈ ਵਿਚ ‘ਅਯੋਗ ਗੱਲਾਂ’²⁸ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ! ਉਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਥੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਖ਼ਬਰਾਂ ‘ਬਣਾਉਣ’ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਅਜਿਹੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ, ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਭੈਣ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਕਿੰਨੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਵਾਨ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਯਾਦ ਰੱਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋਈ ਭੈਣ ਬਹਿਕ ਨਾ ਸਕੇ।

ਜਵਾਨ ਵਿਧਵਾ ਲਈ ਬਦਲ (ਆਇਤਾਂ 14, 15)

ਖੁਦਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਜਵਾਨ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਹਾਰਕ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ।

ਜਵਾਨ ਵਿਧਵਾ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਕੇ ਸਾਥੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸੁਭਾਵਕ ਹਮਾਇਤ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ (5:14)। ਆਇਤ 11 ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਮਸੀਹ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਕੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇੱਥੇ ਜਵਾਨ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ (ਰੋਮੀਆਂ 7:2, 3) ਬਲਕਿ ਆਇਤ 11 ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਵਿਆਹ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨੂੰ

ਬਦਲਣ ਲਈ ਸੀ।

ਉਹ ‘ਬੱਚੇ ਜਣੇ’ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਦੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਜੀਅ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਡਰ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਮਸੀਹ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ‘ਘਰ ਬਾਹਰ ਸੰਭਾਲਣ’ ਦੀ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਸਲਾਹ ਮੰਨ ਲਵੇ। KJV ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰ ਤੇ ਹਕੂਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਉਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸਿਰ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:23, 24) ਨਾ ਹੀ ਸਾਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮਸੀਹ ਦਾ ਦਾਅਵਾ (ਮੱਤੀ 28:18) ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:23-28)। ਜਿਵੇਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਕ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:3 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਤੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਘਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣਾ ਅਤੇ ਘਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਇਕੱਲੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਘਰ ਵਿਚ ਔਰਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦਾ ਚੰਗਾ ਟੀਚਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਵ ਸ਼ੈਤਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਿਧਵਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ‘ਨਿੰਦਿਆ’²⁹ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੀ ਨਾ ਮਿਲੇ। (ਵੇਖੋ ਤੀਤੁਸ 2:8; 1 ਪਤਰਸ 2:11, 12; 3:15-17.)

ਜੇ ਅਧਿਆਇ 5 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਦੋਹਰਾ ਪੋਤਾ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਪਿਓ ਜਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗਾ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣ, ਤਾਂ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਤਰਾਉਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 8:13-15; ਗਲਾਤੀਆਂ 6:2-5)।

ਪਾਠ 16: ਐਲਡਰਾਂ ਲਈ ਖਾਸ ਜਨਮਾਨ (5:17-25)

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਵਿਲੱਖਣ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਈਆਂ ਲਈ ਬੜੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ। ਐਲਡਰਾਂ ਜਾਂ ਨਿਗਾਹਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇੱਥੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਐਲਡਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪੌਲੁਸ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਤਮਾ ਦੀਆਂ ਇਲਾਹੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸੇਵਾ (ਆਇਤ 17)

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ‘ਓਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜਿਹੜੇ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ

ਹਨ ਦੂਣੇ ਆਦਰ ਦੇ ਯੋਗ ਸਮਝੇ ਜਾਣ' (5:17)। ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਐਲਡਰ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਚੰਗਾ 'ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ' ³⁰ ਹੈ। ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ, ਆਕੜੂ ਐਲਡਰ ਜਾਂ ਡਰਾਮੇਬਾਜ਼ ਪਾਸਟਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ 'ਹਕੂਮਤ' ਕਰਦਾ ਹੈ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਟੰਗ ਅੜਾਉਣ ਦੀ 'ਵੀਟੋ ਪਾਵਰ' ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਡਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਯਾਲੀ ਵਾਂਗ (1 ਪਤਰਸ 2:25; 5:4; ਮੱਤੀ 20:26-28), ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਫਿਕਰ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਹਕੂਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਐਲਡਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਕਈ ਤਰੀਕੇ ਦੱਸੇ ਹਨ:

(1) ਉਹ 'ਚੰਗਾ' ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਲਈ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ! 'ਚੰਗਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਉੱਤਮਤਾ, ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਅਤੇ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਯੋਗ, ਬੇਲਾਗ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੁਣ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਕੋਈ ਐਲਡਰ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(2) ਉਹ 'ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ' ਹੈ ³¹ ਉਹ ਮੰਡਲੀ ਕਿੰਨੀ ਵਧੀਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਡਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਣ!

(3) ਉਹ 'ਵਚਨ ਸੁਣਾਉਣ ਵਿਚ' ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ³² ਐਲਡਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਥੱਕ ਕੇ ਚੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੂਲ ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇੱਥੇ 'ਵਚਨ ਵਿਚ' ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਦੀ ਬੋਲਚਾਲ ਹੈ। ਪਰ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:2 ਵਿਚ 'ਬਹੁਤੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇ ਕੇ ...' ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਚਨ ਨਾਲ ਸਮਝਾ ਕੇ ...' ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਐਲਡਰ ਵਚਨ ਵਿਚ ਮਿਹਨਤ (ਅਧਿਐਨ ਕਰਵਾ ਕੇ) ਥੱਕ ਕੇ ਚੂਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ (ਇਸ ਲਈ ਵਚਨ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬੋਲਚਾਲ ਵਿਚ), ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਈਆਂ ਅੱਗੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੋਲ ਨਾਲ ਥੱਕ ਕੇ ਚੂਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਇਹੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਲਡਰ ਲਈ ਵਚਨ ਦਾ ਚੌਕਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (1 ਪਤਰਸ 4:11)।

(4) ਉਹ 'ਸਿਖਾਉਣ ਵਿਚ' ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਿਆਂ ਥੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਥੱਕ ਕੇ ਚੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ਸਿਰਫ਼ 'ਚੰਗਾ ਜੀਵਨ ਜੀ ਕੇ' ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਐਲਡਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਵਚਨ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਜਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਵਚਨ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਥਕਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਣ। 'ਵਚਨ' ਸੁਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿਖਾਉਣ ਵਿਚ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨਾ ਅਫ਼ਸੂਸ ਦੇ ਐਲਡਰਾਂ ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਐਲਡਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਭਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਦੱਸਣ ਵਿਚ ਕੁਝ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਅਤੇ ਘਰ ਘਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ' (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:20, 35)।

ਭਾਈਆਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਨ ਹੋਣਾ (ਆਇਤਾਂ 17-22)

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਡਰ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ‘‘ਦੂਣੇ ਆਦਰ³³ ਦੇ ਯੋਗ³⁴’’ (5: 17) ਸਮਝੇ ਜਾਣ। ਐਲਡਰਾਂ ਦੇ ‘‘ਦੂਣੇ ਆਦਰ’’ ਪਾਉਣ ਦੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਅਰਥ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:³⁵

1. ਦੂਣੀ ਤਨਖਾਹ
2. ਆਦਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤਨਖਾਹ
3. ਸੱਠ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਦੂਣੀ ਤਨਖਾਹ
4. ਡੀਕਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਦੂਣੀ ਤਨਖਾਹ
5. ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਐਲਡਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਨਮਾਨ
6. ਭਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਐਲਡਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਨਮਾਨ
7. ਉਸਦੇ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਖਾਸ ਸਨਮਾਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

ਇਸ ਸੂਚੀ ਅਤੇ 2 ਅਤੇ 7 ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਇਸੇ ਸੰਦਰਭ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਈ ਇਸ ਦੇ ‘‘ਯੋਗ’’ ਹਨ।

ਜਦ ਕੋਈ ਐਲਡਰ ‘‘ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ ਹੈ’’ (ਆਇਤਾਂ 17, 18)

ਮਸੀਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਖੁਦਾਈ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਡੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਸਾਡੀਆਂ ਦੋ ਲੋੜਾਂ ਹਨ: (1) ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ, ਖਾਸ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ‘‘ਵਚਨ ਸੁਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਿਚ ਮਿਹਨਤ’’ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣ। (2) ਜਦ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕੰਮ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ (ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਕੇ ਇੱਜ਼ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟਰੇਡ ਪ੍ਰਚਾਰਕ) ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਦੋਵੇਂ ਮਿਲ ਸਕਣ।

ਐਲਡਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਬਾਰੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਓਨੀ ਹੀ ਹਦਾਇਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ (ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ) ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ (ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9: 13, 14; ਗਲਾਤੀਆਂ 6: 6; 1 ਤਿਮੋਥਿਊਸ 3: 3; ਤੀਤੁਸ 1: 7; 1 ਪਤਰਸ 5: 2)।

5: 17, 18 ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਇਹੀ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਲਡਰਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੇ ‘‘ਵਚਨ ਸੁਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਿਚ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ’’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

1. ਇਸ ਵਾਕ ਦੀ ਵਿਆਕਰਣੀ ਬਣਾਵਟ ਤੋਂ ਹੀ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਾਕੰਸ਼ ‘‘ਯੋਗ ਸਮਝੇ ਜਾਣ’’ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਐਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਦੂਣੇ ਆਦਰ’’ ਮਿਲਣ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ‘‘ਕਿਉਂ ਜੋ ਧਰਮ ਪੁਸਤਕ ਇਹ ਆਖਦੀ ਹੈ ਭਈ ਤੂੰ ਗਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਬਲਦ ਦੇ ਮੂੰਹ ਛਿੱਕਲੀ ਨਾ ਚਾੜ੍ਹ’’ (5: 18; ਵੇਖੋ ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 25: 4)। 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9: 9-14 ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਇਸੇ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਚਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

3. ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਿਆ, ‘‘ਭਈ ਕਾਮਾ ਆਪਣੀ ਮਜਦੂਰੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ’’ (5: 18)। ਇੱਥੇ ਮਜਦੂਰੀ ਤੋਂ ਭਾਵ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਮਜਦੂਰ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣਾ ਵਚਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ! ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਲੂਕਾ 10: 7 ਵਿਚ ਇਸੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਚ ਇਹ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਵੀ ਸਿਖਾਇਆ।

ਕਿਸੇ ਐਲਡਰ ਦੇ ਪਾਪ ਕਰਨ ਤੇ (ਆਇਤਾਂ 19, 20)

ਭਾਈਆਂ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਾਪ ਪ੍ਰਤੀ ਜਿਸ ਆਤਮਾ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਪਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ।

ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣ ਜਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸੁਣਨ ਲਈ ਫੁਰਤੀਲੇ ਨਾ ਹੋਈਏ (5: 19)। ‘‘ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਗੱਪਾਂ’’ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਆਦਮੀ ਬਾਰੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀ ਸੁਣਨ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਆਦਮੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਦਿਮਾਗੀ ਗੜਬੜ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਅਤੇ ਆਮ ਸਮਝ ਦੇ ਢੰਗ ਵਰਤੀਏ। ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਨਾ ਮੰਨੀਏ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਲੰਮੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਪਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਿਚੋੜ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੰਮ ਸਹੀ ਸੀ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (5: 21)। ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਐਲਡਰ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਫ਼ਵਾਹ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਵੀ ਰੋਕੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ (5: 20)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ‘‘ਜਿਹੜੇ ਪਾਪ ਕਰਦੇ ਹਨ।’’ ਵਰਤਮਾਨ ਕਰਤਰੀਵਾਚਕ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪ ਓਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਪਾਪ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।³⁶ ਇਹ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਉਸ ਪਾਪ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਾਪ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ। ਪਾਪ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਸਾਨੂੰ ਪਾਪੀ ਨੂੰ ‘‘ਝੜਕਣਾ’’³⁷ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਜਾਤੀ ਕਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਪਾਪ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ (ਮੱਤੀ 18: 15)। ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚੋਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਹੀ ਮਾਪਦੰਡ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ‘‘ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ’’ ਵਰਗਾ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ।

ਤੀਜੀ ਗੱਲ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਸਭ ਲੋਕ 'ਪਾਪ ਕਰਨ ਤੋਂ ਡਰ ਜਾਣ।' ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 5: 1-11 ਵਿਚ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਹਨੰਨਯਾਹ ਅਤੇ ਸਫੀਰਾ ਦੇ ਪਾਪ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਨਾਲ 'ਸਾਰੀ ਕਲੀਸੀਆ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਡਰ ਲੱਗਾ ਸੀ।'

ਕਿਸੇ ਐਲਡਰ ਦੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ (ਆਇਤਾਂ 21, 22)

ਪੌਲਸ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਡਰੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖੁਦਾ, ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਚੁਣਿਆ ਫਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਐਲਡਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖੂਬੀਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਹਨ।

1. ਉਹ ਨਿਰਪੱਖ ਆਦਮੀ ਹੋਵੇ: 'ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ' ³⁸ (5:21)। ਇਸ ਵਿਚ 'ਮੈਂ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ' ਜਾਂ 'ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਛੇਤੀ ਵਿਚ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਚੋੜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

2. ਉਹ ਪੱਖਪਾਤ ਰਹਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: 'ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਰਈ ਨਾ ਕਰ।' ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਤੇ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦਾ 'ਪੱਖ' ਲੈਣ ਦਾ ਦਬਾਅ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੱਖੇ ਦੋਸਤ ਇਹ ਇੱਛਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਪੀ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਜਦ ਕਿ ਹੋਰ ਭਾਈ ਉਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਭਾਈ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋ ਕੇ *ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣਾ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।*

3. ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਹਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ: 'ਕਿਸੇ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਛੇਤੀ ਨਾ ਧਰ' (5:22) ਐਲਡਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 6: 1-6), ਪਰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ (ਜਾਂ ਵੱਖ ਤੋਂ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ) ਰਸੂਲਾਂ ਜਾਂ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟਾਂ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖੇ ਹੋਣਗੇ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 13: 1-3; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4: 14) ³⁹ ਤੀਤੁਸ 1:5 ਵਿਚ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਰਥਾਤ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੀਤੁਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।⁴⁰ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਗੜਬੜ, ਉਲਝਣ ਜਾਂ ਪਛਤਾਵੇ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਤਕ ਵੀ ਨਾ ਚੱਲ ਸਕਣ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 7:20)।

ਜੇ ਬਾਈਬਲ ਨੇ ਕਦੇ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਦੇ ਨਿਮਿੱਤ ਜਾਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ' ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13: 17)।

4. ਉਸ ਲਈ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ 'ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਭਾਗੀ' ਨਾ ਬਣੇ। ਪਾਪ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਆਦਮੀ ਪਾਪ ਵਿਚ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਗਲਾਤੀਆਂ 6: 1, 2)। ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਭਾਈ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਗੇ ਪਰ ਅਖੀਰ

ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ ਪੈ ਜਾਵੇ (ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 2:21-24)। ਪੌਲਸ ਨੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਇੱਕੋ ਆਇਤ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ (ਗੌਰ ਨਾਲ ਰੋਮੀਆਂ 15: 14 ਵੇਖੋ)।

5. ਉਹ ਇਕ ਆਦਰਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ‘‘ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁੱਚਾ ਰੱਖ।’’⁴¹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਲ ਕੁੰਜੀ ਹੈ। (ਵੇਖੋ ਤੀਤੁਸ 1: 15, 16.)

ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਹ ਐਲਡਰ ਜੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨਾਲ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਖੂਬੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਯੋਗ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ!

ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਸਲਾਹ (5:23)

ਕੋਈ ਵੀ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ ਜੋ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਦਬਾਅ, ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਪੌਲਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਹਾਰਕ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹੇ।

ਆਇਤ 23 ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ‘‘ਹਾਜ਼ਮੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਮਾਂਦਰੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਮੈ [ਯੂ.: *oinos*] ਵਰਤ ਲਿਆ ਕਰ।’’ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੋਮੀਆਂ 14:21 ਜਾਂ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:18 ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ *oinos* ਕੱਢੀ ਹੋਈ ਮੈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕੱਢੀ ਹੋਈ ਮੈ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮਰਕੁਸ 2:22 (ਯੂ.: *oinon neon*) ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ 2:3 ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:8 ਅਤੇ ਤੀਤੁਸ 1:7 ਵਿਚ ਇਸੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮੈ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਬਣਨ ਬਾਰੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਮੈ ਜਾਂ ਦਾਖਰਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ, ਪੌਲਸ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੇ।

ਅੱਜ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਉਬਾਲਿਆਂ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਦਸਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਅਵਤ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਮੈ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਕਮੀਆਂ ਕਢ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਪੌਲਸ ਕੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ! ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਜਿਸਮਾਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਲਈ ਮੈ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਇਕ ਖੁਦਾਈ ਸੁਝਾਅ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਦੇ ਹਾਜ਼ਮੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬੀਮਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਮੈ ਵਰਤ ਲਿਆ ਕਰੇ। ਲੂਕਾ 5:31 ਵਿਚ ਆਮ ਸਮਝ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵਚਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: ‘‘ਨਵੇਂ ਨਰੋਇਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਰ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਹਕੀਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।’’ ਡਾਕਟਰੀ ਮਦਦ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਨ ਦੀ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਲਈ ਪੌਲਸ ਦੇ ਨੁਸਖੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ। ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਨਾਲ ਉਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਦੇਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯਾਕੂਬ 5:14 ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ

ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵੀ ਲਵੇ, ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਬੀਮਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਈ ਧਾਰਮਿਕ ਫਿਰਕੇ ਇਹ ਆਖਦੇ ਹਨ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬਕ ਵੀ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕ ਇਸ ਆਇਤ ਦੀ ਅਲਕੋਹਲ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਦੁਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਓ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਈਏ:

1. ਕੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੀ ਜ਼ਿਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਇਤ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ? ਆਇਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ।

2. ਕੀ ਇਸ ਆਇਤ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਮੈ ਪੀ ਕੇ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਪੌਲਸ ਦੀ ਉਹ ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਨੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਕਹੀ ਸੀ?

3. ਕੀ ਇਸ ਆਇਤ ਨਾਲ ਪੀਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਮੈ ਹੀ ਪੀਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਸਕੀ, ਬੀਅਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ?

4. ਇਸ ਆਇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਪੀਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੀ 'ਆਪਣੇ ਹਾਜ਼ਮੇ' ਜਾਂ 'ਬਹੁਤੀਆਂ ਮਾਂਦਰੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਮੈ' ਪੀਂਦਾ ਹੈ?

ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਡੀਆਂ ਜਿਸਮਾਨੀ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੁਰੇ ਅਸਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉਲਝਣ ਵਿਚ ਪਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਲਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਬੁਰੀ ਗੱਲ ਨਾ ਕਹੀ ਜਾਵੇ (ਵੇਖੋ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 8:20, 21; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10:28-33; 1 ਪਤਰਸ 3:15-17; ਰੋਮੀਆਂ 14:16, 21)। ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮਝ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪੀਣ ਵਾਲੀ ਤਿੱਖੀ ਚੀਜ਼ (ਉਹ ਮੈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ) ਬੜੀ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ।

ਪਾਪ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬੁਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ (5:24, 25)

ਕੋਈ ਪਾਪ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਾਪ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ (5:24; ਵੇਖੋ ਗਿਣਤੀ 32:23)। ਇਹ ਜਾਣਦਿਆਂ ਕਿ ਕੁਝ ਪਾਪ 'ਬਿਲਕੁਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ,' ਸਾਨੂੰ ਪਰਖ ਕਰਕੇ ਤੱਥ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (5:22)। ਖੁਦਾ ਨਾ ਕਰੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ 'ਅਮਲਾਂ ਨੂੰ ਢੱਕਣ' ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 4:12, 13) ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਚੋਟ ਪੁਚਾਈਏ (5:25)। ਇਸ ਪੂਰੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਪਾਪ ਦੇ ਅਸਰ ਖਿੱਲਰੇ ਪਏ ਹਨ (5:6, 11-13, 20-22)। ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ, ਪੌਲਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਾਪ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਉੱਥੇ ਯੂਸੁਫ਼ ਵਾਂਗ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਉਤਪਤ

39:9) ਅਤੇ ਜ਼ਬੂਰ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਵਾਂਗ ਦੁਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ (ਜ਼ਬੂਰ 19:12-14)।

ਪਾਠ 17: ਗੁਲਾਮਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਸਨਮਾਨ (6:1, 2)

ਮਸੀਹੀਅਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਵੜ ਕੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26-28)। ਇਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ ਜਦ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਅਸਰ ਸੀ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੰਨਣ ਲਈ ਇਕ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਰਾਹ ਵਿਖਾਇਆ।

ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਲਾਮ ਲਈ ‘ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਆਦਰ ਦੇ ਯੋਗ’ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (6:1)। ਇੱਥੇ ਫੇਰ ‘ਆਦਰ’⁴² ਸ਼ਬਦ ਆਇਆ ਹੈ (5:3, 17)। ਇੱਥੇ ਆਦਰ ਉਹਦੇ ਲਈ ਹੈ ‘ਜਿਹੜਾ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੇ ਰੁਤਬੇ ਦਾ ਹੈ।’ ਅਫਸੀਆਂ 6:5-8 ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਦਰ ਕਿਵੇਂ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਲਈ ਕੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਦੂਜਾ ਕੋਹ ਆਉਂਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 5:38-42), ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਉਚੇਰਾ ਨਿਯਮ ਦਾ ਸਮਰਪਣ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਖੁਦਾਈ ਕੰਮ ਜਾਂ ਮਸੀਹ ਵਰਗੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅੱਗੇ ਵਧ ਜਾਣ ਤੇ ਕਦੇ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਕਰੋ (ਰੋਮੀਆਂ 12:20, 21)।

ਤਰਕ

ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਦੂਜੇ ਕੋਹ ਤਕ ਜਾਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤਰਕਸੰਗਤ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਇਵੇਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ‘ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਂਅ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਡਾਕਟਰਿਨ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।’⁴³ ਬਾਈਬਲ ਦਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਂਅ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਨਾ ਹੋਵੇ (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 74:18-23)।

ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਂਅ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਡਾਕਟਰਿਨ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਉਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਏਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਨੂੰ ਆਦਰ ਮਿਲੇ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:9; ਮੱਤੀ 5:16; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:1-4; 4:12-15)। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਡਾਕਟਰਿਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਧਾ ਸਕੀਏ (ਤੀਤੁਸ 2:10)।

ਈਨਾਮ

ਜੇ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਈਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਬਦਲਾਅ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁਲਾਮ ਜਾਂ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਮਾਲਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ⁴⁴ ਨਾ ਕਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦੇ

ਲਾਭ⁴⁵ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤਾ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5: 14, 15; ਫ਼ਿਲੋਮੋਨ 15-20)।

ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਹਾਰਕ ਮਹੱਤਵ ਹੋਰ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦ ਅਸੀਂ ਬਾਰਕਲੇ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ:

ਰੋਮੀ ਹਕੂਮਤ ਵਿਚ ਕਰੀਬ 60,000,000 ਗੁਲਾਮ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਕੇ ਹੀ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਤਾਕਤਵਰ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਵਾਂਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਗੁਲਾਮ ਜੇ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜੀ ਬੇਦਰਦੀ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਰੋਮੀ ਹਕੂਮਤ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਉੱਠਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਗੁਲਾਮ ਭੱਜ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਫੜੇ ਜਾਣ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਉਹਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ *F* ਅੱਖਰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਤੋਂ *fugitivus* ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ *ਭਗੌੜਾ*। ... ਈ. ਕੇ. ਸਿੰਪਸਨ ਨੇ ਠੀਕ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘ਮਸੀਹੀਅਤ ਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਕੈਂਪੇਨ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਮਘਦੀਆਂ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਭੜਕਾ ਕੇ ਭਸਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਲਾਟ, ਜਾਂ ਭਗੌੜੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੋਦ ਵਿਚ ਸ਼ਰਣ ਦੇ ਕੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਸਮਝੌਤਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।’ ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਖੜੇ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਸੀਤਯੁੱਧ, ਸਮੂਹਕ ਕਤਲ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।⁴⁶

ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇ ਅਤੇ ਈ. ਕੇ. ਸਿੰਪਸਨ ਨੇ ਗੜਬੜੀ ਦਾ ਕਾਰਣ ਦੱਸਿਆ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਖ਼ੇਤਰ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ, ਬਾਈਬਲ ਸਾਡੀ ਅਗਵਾਈ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ‘ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ’ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਖ਼ੁਦਾਈ ਅਸੂਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਢਾਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੀਣ ਲਈ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕੇ। ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਖ਼ੁਦਾਈ ਗੁਣਾ ਨੂੰ ਵਿਖਾਈਏ ਤਾਂ ਮਾਲਕ-ਗੁਲਾਮ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਅਸਰਦਾਇਕ ਹੈ।⁴⁷ *ਕੀ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣ ਕੇ ਕੋਈ ਉਸ ਦੀ ਜੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ?*

ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ

ਪੌਲੁਸ ਨੇ 5: 1-6: 2 ਵਿਚ ਉਮਰ, ਸੰਗਠਨਾਂ, ਕੰਮਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਢਾਂਚਿਆਂ, ਰੂਹਾਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਾਪ ਦੇ ਭਰਮ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾਂ ਵਧੀਆਂ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਲਿਖਣ ਵਾਲੀ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਕਲਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਮਿੱਠੇ, ਨਾਜ਼ੁਕ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਭਰੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਹੈ!

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:1, 2 ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨਾ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ 5 ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਅਧਿਆਇ 6 ਦੀਆਂ ਦੋ ਆਇਤਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ²ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕ ਕਾਹਲੇ, ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਅਤੇ ਬੇਸਬਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਬੁੱਢੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਡਾਂਟਣ ਜਾਂ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੈ। ³ਝਿੜਕ (ਯੂ.: *epiplesso*)-“ਉੱਤੇ ਮਾਰਨਾ, ... ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਚੰਡਣਾ, ...” (ਸੀ. ਜੀ. ਵਿਲਕੇ ਐਂਡ ਵਿਲਿਬਲਡ ਗਰਿਮ, *ਏ ਗ੍ਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸਿਕਨ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ*, ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਸੋਧ ਜੋਜ਼ਫ ਐੱਚ. ਥੇਅਰ [ਐਡਿਨਬਰਗ, ਸਕਾਟਲੈਂਡ: ਟੀ. ਐਂਡ ਟੀ. ਕਲਾਰਕ, 1901; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ ਮਿਸਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁੱਕ ਹਾਊਸ, 1977], 241)। ⁴ਸਮਝਾਉਣਾ (ਯੂ.: *parakaleo*)-“ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਾ, ਤਰਲਾ ਕਰਨਾ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨਾ, ਤਸੱਲੀ ਦੇਣਾ, ਹਿੰਮਤ ਦੇਣਾ, ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ” (ਥੇਅਰ, 482-83)। ⁵“ਸਿਸੇਰੋ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘ਫਿਰ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਜ਼ਤ ਵਿਖਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮੰਜ਼ੂਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਨੌਜਵਾਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕ ਸਕੇ ...’ (ਸਿਸੇਰੋ, *De Officiis*, 1:34... ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਿਆਸੀ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਜੋ ਹੌਕਾ ਭਰਦਿਆਂ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ‘ਕਾਸ਼ ਜਵਾਨੀ ਕੋਲ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਬੁਢਾਪੇ ਕੋਲ ਤਾਕਤ ਹੁੰਦੀ।’ ਪਰ ਜਦ ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ... ਤਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਉਮਰ ਦੀ ਅਕਲ ਅਤੇ ਤਜਰਬਾ, ... ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਸਹਿਜੋਗ ਕਰਦੀ ਹੈ) (ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇ, *ਦ ਲੈਟਰਸ ਟੂ ਤਿਮੋਥੀ, ਟਾਈਟਸ, ਐਂਡ ਫਿਲੋਮੋਨੇ*, ਦ ਡੇਲੀ ਸਟਡੀ ਬਾਈਬਲ ਸੀਰੀਜ਼, ਸੋਧਿਆ ਅੰਕ [ਫਿਲਾਡੈਲਫੀਆ: ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਪ੍ਰੈਸ, 1960], 120)। (ਵੇਖੋ ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 2:22.) ⁶ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਸੀਹੀ ਭਾਈ, ਖਾਸ ਕਰ ਹਰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਇਕ ਅਨਾਮ ਲੇਖ “ਦ ਵਾਰ ਵਿਦਿਨ, ਐਨ ਅਨਾਟਮੀ ਆਫ ਲਸਟ,” *ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਮੈਗਜ਼ੀਨ* (ਫਾਲ ਕੁਆਟਰ, 1982): 30-48 ਪੜ੍ਹੋ। ⁷ਵਿਲੀਅਮ ਹੈਂਡਰਿਕਸਨ, *ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ 1 ਐਂਡ 2 ਤਿਮੋਥੀ ਐਂਡ ਟਾਈਟਸ* (ਲੰਡਨ: ਦ ਬੈਨਰ ਆਫ ਟਰੱਥ ਟਰਸਟ, 1964), 166. ⁸ਪਵਿੱਤਰ (ਯੂ.: *hagnos*)-“ਪਵਿੱਤਰ ... ਸ਼ੁੱਧ (ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ) ਹੋਣਾ, 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 5:22 ... ਪਾਪ ਰਹਿਤ। ...” (ਵਾਲਟਰ ਬਾਉਰ, *ਏ ਗ੍ਰੀਕ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸਿਕਨ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਐਂਡ ਅਦਰ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਲਿਟਰੇਚਰ*, ਜਿਲਦ ਦੂਜੀ, ਸੋਧ ਵਿਲੀਅਮ ਐੱਫ. ਅਰੰਡਟ ਐਂਡ ਐੱਫ. ਵਿਲਬਰ ਗਿੰਗਰਿਕ [ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਯੂਨਿਵਰਸਟੀ ਆਫ ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਪ੍ਰੈਸ, 1957], 11-12)। ⁹ਵੇਖੋ ਉਤਪਤ 39:1-12; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 8:20, 21; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10:31-33; ਮੱਤੀ 5:27, 28; 1 ਥੋਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 4:3-7; ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕਹਾਉਤਾਂ 7:6-27; 6:20-35; 9:13-18 ਪੜ੍ਹੋ। ¹⁰ਆਦਰ (ਯੂ.: *time*)-“ਮਹੱਤਵ ਦੇਣਾ, ਯੋਗ ਜਾਣਨਾ, ਸਨਮਾਨ ... ਦਰਜਾ, ਵਡਿਆਈ ... ਹਮਾਇਤ” (ਐਡਵਡ ਰੋਬਿਨਸਨ, *ਏ ਗ੍ਰੀਕ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸਿਕਨ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ* [ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਹਾਰਪਰ ਐਂਡ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, 1863], 721); “ਉਹਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ... ਜਿਹੜਾ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਹੋਵੇ ... ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ” ਆਦਰ (ਥੇਅਰ, 624)।

¹¹ਭਗਤੀ (ਯੂ.: *eusebeo*)-“ਮਾਂ ਪਿਓ ਪ੍ਰਤੀ ... ਭੈਅ, ਆਦਰ, ਸਨਮਾਨ, ... ਬੇਦਗੀ ਕਰਨਾ” (ਰੋਬਿਨਸਨ, 307)। ¹²ਹੱਕ ਦੇਣਾ (ਯੂ.: *apodidomi*)-“ਦੇਣਾ, ਆਪਣੀ ਚੀਜ਼ [ਤਿਆਗਣਾ] ...” (ਥੇਅਰ, 61)। ¹³ਬਾਰਕਲੇ, 124. ¹⁴ਵੇਖੋ ਕੂਚ 22:22; ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 10:17-19; 24:19-21; 26:12; 27:19; ਜ਼ਕਰਯਾਹ 7:9, 10; ਮਲਾਕੀ 3:5; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 6:1-6; ਯਾਕੂਬ 1:27. ¹⁵ਬਾਰਕਲੇ, 125. ¹⁶ਕੋਈ ਨਹੀਂ (ਯੂ.: *monoo*)-“ਇਕੱਲਾ ਜਾਂ ਇਕੱਤ ਵਾਸੀ ... ਬਿਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ” ਹੋਣਾ (ਥੇਅਰ, 418)। ਇਸ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਧਵਾ” ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜੋੜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਲੀਸੀਆ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (1 ਪਤਰਸ 5:6, 7; ਮੱਤੀ 6:25-34)। ¹⁷ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ (ਯੂ.: *spatalao*)-“ਐਸੇ ਅਰਾਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਵਿਲਾਸਿਤਾ ... ਵਿਲਾਸਿਤਾ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ” (ਥੇਅਰ, 585)। ¹⁸ਮੋਰਵਿਨ ਆਰ. ਵਿਨਸੈਂਟ, *ਵਰਡ ਸਟਡੀਜ਼*, *ਇਨ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ*, ਜਿਲਦ 4 (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰ.,

1957), 260. ¹⁹[ਉਸਦਾ ਨਾਂਅ] ਲਿਖਿਆ ਜਾਏ (ਯੂ.: *katalego*)-‘ਰਜਿਸਟਰ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ (ਦਰਜ ਕਰਨਾ) ਖ਼ਾਸਕਰ ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾਂਅ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਖ਼ਾਸ ਆਦਰ ਸੀ ... ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਖ਼ਰਚੇ ਤੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਨਾਥਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ’ (ਥੋਅਰ, 333)।
²⁰ਵਿਨਸੈਂਟ, 261.

²¹ਆਇਤ 10 ਵਿਚ ‘ਅਤੇ ... ਰਹੀ ਹੋਵੇ’ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇੱਥੇ ‘ਜੇ’ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ *ei* ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ... ਮੱਤੀ 4:3, 9 ਵਿਚ ‘ਜੇ’ ਦੀ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਜਿਹਦੇ ਲਈ ਸ਼ੈਤਾਨ ਯਿਸੂ ਦੀ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਵਿਚ *ei* ਅਤੇ *ean* (ਜੇ) ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਇਤ 3 ਵਿਚ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਸੰਕੇਤਕ ਸ਼ਬਦ *ei* ਵਰਤਿਆ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ‘ਕਿਉਂਕਿ ਤੂੰ ਖੁਦਾ ਦਾ ਬੇਟਾ ਹੈਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ...’ (ਡਬਲਯੂ. ਐੱਚ. ਡੇਵਿਸ, *ਬਿਗਿਨਰਜ਼ ਗ੍ਰਾਮਰ ਆਫ਼ ਦ ਗ੍ਰੀਕ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ* [ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਹਾਰਪਰ ਐਂਡ ਬੁਦਰਜ਼ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1923], 68, 88)। ਇਸ ਵਿਧਵਾ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੇ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।²²ਲੱਗੀ ਰਹੀ (ਯੂ.: *epakoloutheo*)-‘ਨਾਲ ਜਾਂ ਮਗਰ ਲੱਗਣਾ, ਸਾਥ ਦੇਣਾ ... ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ... ਹਰ ਭਲੇ ਕੰਮ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣਾ, ਭਾਵ ਉੱਦਮ ਨਾਲ, ਸਮਰਪਤ, 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 5:10.’ (ਰੋਬਿਨਸਨ, 266)।²³ਗੁਲਫ਼ੋਰੋ ਉਡਾਉਣਾ (ਯੂ.: *katastreniao*)-‘... ਜਿਸਮਾਨੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਦੀ ਉੱਤੇਜਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨੀ’ (ਥੋਅਰ, 337); ‘... ਕਾਮ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਿਹੜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ’ (ਅਰੰਡਟ ਐਂਡ ਗ੍ਰਿਗਰਿਕ, 420)।²⁴ਨਿਹਚਾ (ਯੂ.: *pistinis*)-‘ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ, ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਰੁਹਾਨੀ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਬੰਧ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ ਦਾ ਯਕੀਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਜੋਸ਼ ਨੂੰ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ’ (ਥੋਅਰ, 512-14)।²⁵ਤਿਆਗਣਾ (ਯੂ.: *atheteo*)-‘ਛੱਡਣਾ, ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਇਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਮਿਟ ਗਈ ਹੋਵੇ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨਾ, ... ਨਕਾਰਨਾ, ਠੁਕਰਾਉਣਾ, ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ’ (ਥੋਅਰ, 13-14)।²⁶ਫਿਰਨਾ (ਯੂ.: *perierchomai*)-‘... ਅਵਾਰਾਗਰਦਾਂ ਦਾ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦਾ, ਜਹਾਜ਼ਰਾਨਾਂ ਦਾ [ਚੱਕਰ ਲਾਉਂਦਿਆਂ] ... ਘਰ ਘਰ ਘੁੰਮਣਾ’ (ਥੋਅਰ, 655)।²⁷ਬੁਝਬੁਝ (ਯੂ.: *phuaros, phloo*)-‘(... ਉੱਬਲਣਾ, ‘ਬੁਲਬੁਲੇ ਉੱਪਰ ਸੁੱਟਣਾ’ ...; ਅਤੇ ਬੁਲਬੁਲੇ ਖੋਖਲੇ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗਣਾ’); ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ, ਬੇਵਰੂਫ਼ੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬੋਲਣਾ ਜਾਂ ਕਰਨਾ, ਬਕਵਾਸ ... ਛੇੜਖਾਨੀ ਕਰਨਾ, ਬੇਕਾਰ’ (ਥੋਅਰ, 655)।²⁸ਅਯੋਗ ਗੱਲਾਂ (ਯੂ.: *periergos*)-‘ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਅਹਿਮ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ...’ (ਥੋਅਰ, 502)।²⁹ਨਿਦਾ (ਯੂ.: *loidoiria*)-‘ਗਾਲ’; ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ‘ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਲਈ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ’ ਚਾਹੀਦਾ (ਅਰੰਡਟ ਐਂਡ ਗ੍ਰਿਗਰਿਕ, 480)।³⁰ਪ੍ਰਬੰਧ (ਯੂ.: *proistemi*)-‘ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਜਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣਾ; ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਨਾ, ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨਾ ... ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ; ਮਦਦ ਦੇਣਾ ... ਸੰਭਾਲ ਕਰਨਾ, ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ’ (ਰੋਬਿਨਸਨ, 620)।

³¹ਮਿਹਨਤ ਕਰਨਾ (ਯੂ.: *kopiao*)-‘... ਥੱਕਣਾ, ਚੁਰ ਹੋਣਾ (ਮਿਹਨਤ ਜਾਂ ਬੋਝ, ਜਾਂ ਦੁੱਖ ਨਾਲ) ਖੁਦਾ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ... 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 5:17 ... 1 ਥੰਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5:12 ... 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:10.’³²ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *logo* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3:17; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:12 ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ 3:2 ਵਾਲਾ ਵਚਨ ਹੀ ਹੈ। ‘ਉਪਦਾ ਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ... ਇੱਥੇ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਵਚਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੁੰਦਲਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ’ (ਡਬਲਯੂ. ਰਾਬਰਟਸਨ ਨਿਕੋਲ, *ਦ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰਜ਼ ਗ੍ਰੀਕ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ*, ਜਿਲਦ 4 (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਜ਼, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1961), 134)।³³ਆਇਤ 3 ਵਿਚ ‘ਆਦਰ’ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇੱਥੇ ਯੋਗ ਐਲਡਰ ਲਈ ਦੁਗਣਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।³⁴ਯੋਗ (ਯੂ.: *axios*)-‘... ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਭਾਰ, ਮਹੱਤਵ, ਮੁੱਲ, ... ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ... ਹੱਕਦਾਰ ... ਯੋਗ, ਕਾਬਲ ... ਮੁਨਾਸਬ’ (ਰੋਬਿਨਸਨ, 66)।³⁵ਡੈਨ ਡਿਵੇਲਟ, *ਪਾਲਜ਼ ਲੈਟਰਜ਼ ਟੂ ਤਿਮੋਥੀ ਐਂਡ ਟਾਈਟਸ* (ਜੇਪਲਿਨ, ਮਿਜ਼ੋਰੀ: ਕਾਲੇਜ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1961), 105. ³⁶ਐਚ. ਈ. ਡੈਨ ਐਂਡ ਜੇ. ਆਰ. ਸੈਂਟੇ, *ਦੇ ਮੈਨੁਅਲ ਗ੍ਰਾਮਰ ਆਫ਼ ਦ ਗ੍ਰੀਕ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ* (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਮੈਕਮਿਲਨ ਕੰ., 1948), 230. ³⁷ਝਿੜਕਣਾ

(ਯੂ.: *elegcho*)-'... ਮੁਜਰਮ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ, ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਲਈ ਭੰਡਣਾ, ... ਮਸੀਹੀਅਤ ਦੇ ਬੁਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਭੰਨਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ, ਤੀਤੁਸ 1:9, 13 ... ਨੁਕਸ ਕੱਢਣਾ, ਸੁਧਾਰਣਾ; ... ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤ ਤਾੜਨਾ, ... ਸਮਝਾਉਣਾ, ਸੁਧਾਰਨਾ ... ਹਿਸਾਬ ਲਈ ਸੱਦਣਾ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਕਸੂਰ ਦੱਸਣਾ; ਸਫ਼ਾਈ ਮੰਗਣਾ'' (ਥੋਅਰ, 202-3)।³⁸ਪੱਖਪਾਤ (ਯੂ.: *prokrima*)-'... ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਨ ਬਣਾ ਲੈਣਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਦੇਣਾ, ਮੁਤਅੱਸਬ'' (ਥੋਅਰ, 540)।³⁹ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 14:23 ਵਿਚ 'ਠਹਿਰਾਏ'' ਸ਼ਬਦ (ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *cheirontoneo* ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ) ਦਾ ਅਰਥ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਜਾਂ ਠਹਿਰਾ ਕੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।⁴⁰ਡੋਅਟਨ ਕੀਸੀ (ਅਬਿਲੇਨ, ਟੈਕਸਸ: ਕਵਾਲਟੀ ਪਬਲਿਕੇਸ਼ਨ, 1967, 57-63) ਦੀ ਕਿਤਾਬ *ਏ ਰੀ ਈ-ਵੈਲੁਏਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਦ ਐਲਡਰਸ਼ਿਪ* ਵਿਚ 'ਰੱਖ ਰੱਖਣ'' ਅਤੇ ਠਹਿਰਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

⁴¹ਰੱਖ (ਯੂ.: *terei, tereo*) ਦੇ ਕਰਤਰੀ ਵਾਚਕ, ਵਰਤਮਾਨ, ਆਗਿਆਬੋਧਕ ਹੈ-'ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਣਾ, ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ, ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ, ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ, ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।'⁴²ਆਦਰ (ਯੂ.: *time*)-ਥੋਅਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਉਹ ਭਾਗ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਥੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, 'ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਆਦਰ ... 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:17; 6:16 ... ਜਿਹੜਾ ਆਦਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਰੁਤਬੇ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ ਕਾਰਣ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5:4.''⁴³ਬਦਨਾਮੀ (ਯੂ.: *blasphemeo*)-'ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਨਾ, ਬੁਠੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨਾ, ਮੰਦਾ ਬੋਲਣਾ।' ਵੇਖੋ 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:20, 21; ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 20:24-27; ਤੀਤੁਸ 2:5; 2 ਸਮੂਏਲ 11:4, 5; 12:13, 14. ⁴⁴ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ (ਯੂ.: *kataphroneo*)-'ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਘਟੀਆ ਸਮਝਣਾ, ਤੁੱਛ ਜਾਣਨਾ, ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ, ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਨਾ ... 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:2. ⁴⁵ਲਾਭ (ਯੂ.: *euergesia*)-'ਚੰਗਾ ਵਿਹਾਰ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਫ਼ਾਇਦਾ।'⁴⁶ਬਾਰਕਲੇ, 141. ⁴⁷ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6:19, 20; ਰੋਮੀਆਂ 12:1; 1 ਯੂਹੰਨਾ 3:16, 17; ਗਲਾਤੀਆਂ 6:2; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:8-10; ਲੂਕਾ 9:23.